

Jogértelmező Testület állásfoglalása

a választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény 19. § (1)-(2) bekezdés értelmezéséről

A Jogértelmező Testület (a továbbiakban: testület) az egyház jogszabályokról szóló 2005. évi VI. törvény 6. § (1) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva, a jelölő- és szavazatszámoló bizottság választásáról szóló 56/2024. (V. 16.) országos presbitériumi határozat felkérésére az alábbi határozatot hozta:

1/V./2024. számú határozat

Az eljárásra jogosultság jogszabályi alapja:

„6. § (1) Vitatott esetben a Magyarországi Evangélikus Egyház jogszabályainak értelmezését a zsinat egyik elnökéből, az egyházi bíróság elnökéből és az országos ügyészből álló jogértelmező testület végzi.

(2) A jogszabály-értelmezés a hatályos jogszabályok keretei között történik, azokon túl nem terjeszkedhet, új jogi normát nem állapíthat meg. Amennyiben a testület szükségesnek látja, ajánlást tehet az arra illetékes testületnek jogszabály megalkotására, módosítására vagy hatályon kívül helyezésére.

(3) A jogértelmező testület döntése mindenkre kötelező.

7. § (1) A jogszabály-értelmezésre minden egyháztag és egyházi testület kérhet. A jogértelmező testület tagjai maguk is kezdeményezhetnek jogszabály-értelmezést.”

A vitatott eset lényege az alábbi törvényhely értelmezése:

A választásokról és szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény:

„19. §. (1) Választások esetén a szavazást jelölési eljárás előzi meg.

(2) Az általános tisztújítás során az illetékes egyházi önkormányzat közgyűlése 3-5 tagú jelölőbizottságot választ, hatéves időtartamra. A jelölőbizottság szavazatszámoló (szavazatbontó) bizottságként is működik.”

Kérdésként merül fel, hogy e rendelkezés egyedül és kizárólag úgy értelmezendő és alkalmazandó, hogy az aktuális általános tisztújítás során kell mintegy először jelölőbizottságokat választani, akik majd lefolytatják a jelölési eljárást és elvégzik a szavazatszámolást, vagy az általános tisztújítás végén, annak mintegy utolsó aktusaként megválasztott jelölő bizottság is eljárhat a hat éven belül sorra kerülő választás során?

A testület értelmezése szerint nem tekinthető jogellenesnek egyik megoldás sem, vagyis a választási ciklus legelején és a végén megválasztott jelölő bizottság is jogszerűen eljárhat, feltéve, hogy hat éven belül, a korábbi tisztségviselői mandátumának lejártá előtt lebonyolítja a jelölést és a szavazatszámolást.

Nem tekinthető jogellenesnek az a gyakorlat, hogy az aktuális tisztújítás végén megválasztott jelölő bizottság jár el abban az esetben, ha *hat éven belül*, a korábbi tisztségviselői mandátumának lejártá előtt lebonyolítja a jelölést és a szavazatszámolást. Ez megfelel annak a jogszabályi követelménynek, hogy „választások esetén a szavazást jelölési eljárás előzi meg”, hiszen a választást megelőzte a jelölő bizottság választása. A bizottság választására a tisztújítási eljárás során kerül sor, de nem előírás az, hogy annak az elején történjen, tehát nem jogellenes, ha annak a végén történik

Ez a gyakorlat azt kívánja biztosítani, hogy a jelölő bizottság véletlenül se legyen esetleg elfogult, érdekelt a következő tisztújítás során. A most megválasztott jelölő bizottság elfogulatlanságának esélye nagyobb a közel hat év múlva esedékes jelöléskor, mint a választást közvetlenül megelőző időszakban megválasztotté.

A bizottság választására tehát a tisztújítási eljárás során kerüljön sor, de nem előírás az, hogy annak az elején történjen, tehát nem jogellenes, ha annak a végén történik.

A jogértelmezéshez figyelembe vett rendelkezések:

A választásokról és szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény

4. § (2) A választási ciklus időtartama *hat év*.

4. § (3) Az egyházközösségekben a nemlelkészi tisztségviselők, a presbitérium és a képviselő-testület mandátuma az új tisztségviselők, presbitérium, illetve képviselő-testület beiktatásával szűnik meg.

(4) Az egyházközségnél magasabb egyházkormányzati szinteken a közgyűlések mandátuma az új közgyűlés megalakulásával, a tisztségviselők és a *testületek mandátuma az új tisztségviselők és testületek beiktatásával szűnik meg.*

6. § (1) *Hat évenként általános tisztújítást kell tartani, melynek során – az egyházközség nemlelkészi tisztségviselőinek és az egyházközségi presbitérium tagjainak választásával kezdve – újra kell választani az egyházkormányzati szintek közgyűléseinek küldötteit, képviselőtestületeit, presbitériumait és – a püspökök kivételével - tisztségviselőit, az egyházi bíróság és a zsinat tagjait.*

(2) Az általános tisztújítást úgy kell ütemezni, hogy az egyházközségekben *a tisztújítás évében legkésőbb* március 31-ig történjen meg az új presbitérium és az egyházközség küldötteinek megválasztása, továbbá április 30-ig a szavazat leadása az egyházmegyei elnökségi jelöltekre, június 30-ig pedig a szavazat leadása az egyházkerületi felügyelőjelöltekre. Abban az egyházközségben, amelyben képviselő-testület működik, ennek tagjait a presbitérium tagjaival egy időben kell megválasztani.

19.§. (5) Rendes (az általános tisztújítás keretében történő) választás esetén *a határidőket úgy kell kitűzni, hogy a választás az előző ciklus tisztségviselői és testületi tagsági megbízatásának lejártja előtt befejeződjék.*

A jövőt illetően a testület szükségesnek tartja a hatályos szabályozás pontosítását, vagyis egyértelmű rendelkezést arról, hogy mikor kerüljenek a jelölő bizottságok megválasztásra. Ennek eldöntése nem jogértelmzési, hanem jogalkotói hatáskör, amihez a testület ajánlást ad.

Fontosnak tarja a testület azt is, hogy egységes törvényi szabályozás hiányában a szabályrendeletek a jelölő bizottság tagjait tisztségviselőnek minősítsék, élve az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 32.§, 76.§ és 100. §-ában biztosított lehetőséggel.

Kérjük a testület jogszabályértelmezését egyházunk hivatalos lapjában közzétenni.

Budapest, 2024. május 21.

dr. Gíró Szász János sk.

dr. Hafenschner Károly sk.
Jogértelmező Testület tagjai

dr. Székács György sk.